



## Yderligere information om Oligofreni

Enhed for Oligofreni  
Psykiatrisk Center Glostrup  
Nordstjernevej 20  
2600 Glostrup  
Telefon: 38640884

# Inddeling af mental retardering

## Generel Intro

Mental retardering er en tilstand med forsinket eller ufuldstændig mental udvikling som er til stede inden det 18. leveår. Det kan omfatte både kognitive, sproglige, motoriske og sociale funktionsnedsættelser. Overordnet er funktionsniveauet lavere ved sværere mental retardering, men der ses betydelig variation. Desuden ses også en øget grad af somatisk komorbiditet ved sværere grader af mental retardering, ligesom genetiske syndromer også optræder hyppigere ved de sværere retarderingsgrader.

Generelt kan alle psykiske lidelser optræder hos individer med mental retardering, men ved de sværere grader påvirkes individets evne til at verbalisere sine oplevelser, hvilket besværliggør processen med at stille en psykiatrisk symptom-diagnose. Udviklingsforstyrrelser og psykoselidelser er særlig hyppige hos denne patientgruppe. Da forstyrrelser i adfærden er essentielle ved mental retardering, stilles der som udgangspunkt ikke personlighedsforstyrrelser hos denne patientgruppe.

Ifølge diagnosekriterierne i ICD10 inddeles mental retardering i fire grader: let, moderat, svær og sværest. Nedenstående skema forsøger at give et indtryk af hvad kategorierne betyder for individets funktions- og udviklingsniveau samt at afspejle det gradvise funktionsfald der forekommer ved sværere retardering.

DF 70	Mental retardering af lettere grad	IQ ca. 50-69	Udviklingsalder: ca. 9-12 år
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Forsinket sproglig udvikling, dog opnås oftest tilstrækkeligt talesprog til hverdagsformål. Herunder at give et indblik i symptomer og tankeverden, der kan danne baggrund for psykiatrisk diagnostik.</li> <li>Opnår tit fuld selvstændighed indenfor basal hygiejne samt praktiske dagligdagsfærdigheder, selvom udviklingen af disse er forsinket.</li> <li>Udfordringer kommer primært til udtryk i skolen. Dog opnår de fleste basale skolemæssige færdigheder. De vil ofte kunne varetage praktisk ufaglært arbejde.</li> <li>Denne gruppe er dog udfordret på evnen til at omstille sig til og reagere hensigtsmæssigt på uforudsete hændelser, hvilket kan gøre det svært at leve op til samfundets forventninger.</li> </ul>		
DF 71	Mental retardering af middelsvær grad	IQ ca. 35-49	Udviklingsalder: ca. 6-9 år
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Udtalt forsinkelse i sproglig udvikling og sprogbruget vil ofte være begrænset. Nogle kan deltage i simple samtaler mens andre udelukkende kan give udtryk for basale behov.</li> <li>Der opnås sjældent tilstrækkelig indsigt i individets symptomer og tankeverden til psykiatrisk diagnosticering. Denne beror ofte på observationer samt information fra primære omsorgspersoner.</li> <li>Selvstændighed og motoriske færdigheder udvikles langsomt og der kan være behov for vedvarende støtte livet igennem.</li> </ul>		

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tilegnelse af akademiske færdigheder er typisk begrænset. Der kan dog i visse tilfælde opnås basale skolemæssige færdigheder.</li> <li>• Denne gruppe vil kunne udføre simpelt praktisk arbejde, så længe det er omhyggeligt strukturerede med vedvarende vejledning og opsyn.</li> <li>• Oftest er motorisk udvikling almindelig og der ses nogen udvikling i sociale færdigheder.</li> <li>• Når IQ er under 50 er tilpasningsevnen udtalt udfordret.</li> </ul>		
DF 72	Mental retardering af svær grad	IQ ca. 20-35	Udviklingsalder: ca. 3-6 år
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Der vil være tydeligt begrænsede sproglige og kommunikative evner, der typisk er afgrænset til få ord eller korte sætninger. Diagnosticering på baggrund af egne input er derfor umulig.</li> <li>• Denne gruppe har behov for vedvarende og kontinuerlig støtte til samtlige dagligdagsgøremål samt ofte også til egenomsorg og hygiejne.</li> <li>• Oftest vil der være væsentlige motoriske eller udviklingsmæssige vanskeligheder, der tyder på betydelig beskadigelse eller fejludvikling af nervesystemet. Ligeledes vil der ofte kunne påvises en organisk årsag, fx genetik, infektion eller fødselsskader.</li> </ul>		
DF 73	Mental retardering af sværeste grad	IQ under 20	Udviklingsalder: under 3 år
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Personer i denne gruppe er yderst begrænsede i deres evne til at forstå og efterkomme anmodninger eller instruktioner. Sproglig kommunikation er oftest ikkeeksisterende, men der kan for nogle opnås meget begrænset ikke-sproglig kommunikation vha. visualisering, fx piktogrammer.</li> <li>• Det er som i den svære gruppe umuligt at diagnosticere vha. inputs fra personen selv.</li> <li>• Oftest er gruppen plaget af svære bevægehandikap. Ligeledes har de typisk ikke kontrol over kropslige funktioner. Der er ingen eller meget begrænset evne til at varetage egne behov og gruppen kræver konstant opsyn og støtte.</li> <li>• En organisk årsag kan påvises i de fleste tilfælde og svære neurologiske og somatiske komplikationer er hyppige.</li> </ul>		



**Psykiatri**

**Region Hovedstadens Psykiatri**  
Psykiatrisk Center Glostrup